

РОЛЬ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ФОНДОВОГО РИНКУ ТА ІНШИХ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ

МОСКАЛЕНКО Ярослав, здобувач вищої освіти
спеціальність 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: досліджено вплив глобалізації на розвиток і функціонування фінансових ринків.

Ключові слова: глобалізація, інтеграція, інновації, капітал

Глобалізація визначається як зростаюча взаємозалежність світових економік, культур і населення. Вона формується через торгівлю, інвестиції, міграцію та поширення технологій, а для фінансових ринків означає інтеграцію — перетворення національних ринків на єдину систему. Якщо наприкінці XIX століття її основою був золотий стандарт та роль Британії як кредитора, то нині рушіями є цифровізація, фінансові інновації та глобальні кризи [1].

Фінансова інтеграція проявляється у взаємозалежності руху цін на активи різних країн, що вимірюється через коінтеграцію. Дослідження показують, що вплив відкритості фінансових ринків не є універсальним. Так, у Бахреїні, Катарі та ОАЕ він виявився позитивним, у Саудівській Аравії — негативним, а у Кувейті й Омані — статистично незначущим. Це підтверджує, що ефект глобалізації залежить від внутрішніх умов та якості регуляторної політики [2].

Фінансова глобалізація водночас створює і переваги, і ризики. Серед позитивних ефектів виділяють доступ до капіталу для країн, що розвиваються, розвиток інфраструктури та підвищення якості життя [1]; розширення ринків та обмін технологіями [3]; зниження витрат і пришвидшення розвитку завдяки лібералізації та конкуренції [1]. Водночас серед негативних наслідків спостерігаються швидке поширення фінансових криз («ефект зараження»), як під час Азійської кризи 1997 року [4] [1]; посилення нерівності, оскільки вигоди концентруються серед окремих груп [5]; а також залежність від зовнішніх шоків у країнах зі слабкими інституціями. Таким чином, глобалізація має подвійний характер: вона стимулює розвиток, але підвищує ризики нестабільності.

Сучасні чинники лише посилили цей вплив. Пандемія COVID-19 продемонструвала, що глобалізація прискорює поширення фінансових шоків: проблеми в одному регіоні миттєво відображалися на інших ринках. Це зумовило зростання інтересу до «тихих гаваней», таких як золото, та до нових активів на кшталт біткойна, який у 2021 році досяг історичного максимуму [4]. Іншим ключовим чинником став розвиток фінансових технологій. Фінтех інновації — мобільні платежі, краудфандинг, блокчейн — сприяють інклюзії та зниженню витрат [6]; [7]. Однак криптовалюти, які з нішевих активів перетворилися на багатотрильйонний ринок, більше не є інструментом диверсифікації, а виступають системними підсилювачами ризику, впливаючи на традиційні фінансові ринки [8]. Це свідчить, що фінансова інтеграція нині відбувається через нові, цифрові канали, які ще недостатньо досліджені.

У таких умовах регулятори стикаються з необхідністю гармонізації правил і запобігання «регуляторному арбітражу». Основними проблемами є екстериторіальність, подвійна звітність і розбіжності у стандартах, що ускладнює діяльність фінансових установ та створює прогалини для зловживань [9]; [10]. Глобалізація, з одного боку, вимагає більшої координації, а з іншого — ускладнює її через різницю між національними законодавствами.

Водночас дослідження Світового Банку вказують на неоднозначність процесів. Наприклад, у країнах, що розвиваються, фінансова глобалізація у 2000-х роках зростала значно повільніше, ніж вважалося, а міжнародна диверсифікація портфелів навіть знижувалася [11]. Це свідчить, що глобалізація є сегментованим процесом: традиційні канали можуть сповільнюватися, тоді як цифрові — стрімко зростають.

Отже, глобалізація фондових ринків — складне та суперечливе явище. Вона відкриває країнам доступ до ресурсів, технологій і ринків, але водночас створює ризики фінансової нестабільності та соціальної нерівності. Майбутнє цього процесу залежить від здатності регуляторів адаптуватися до нових умов, гармонізувати міжнародні правила та забезпечити стабільний розвиток

фінансової системи. Тільки за умови ефективного співробітництва можна використати переваги глобалізації та мінімізувати її ризики.

Література:

1. Financial Globalization | Research Starters // *EBSCO Research*, [URL:https://surl.li/zokwkt](https://surl.li/zokwkt) (дата звернення 21.09. 2025)
2. Global Financial Market Integration: A Literature Survey // *MDPI*. [URL:https://surl.li/nasrto](https://surl.li/nasrto) (дата звернення 21.09. 2025)
3. Сучасні глобалізаційні процеси: особливості та вплив на діяльність // *Наука й економіка* [URL:https://surl.li/zzhitp](https://surl.li/zzhitp) (дата звернення 21.09. 2025)
4. The Impact of COVID-19 on Financial Markets and the Real Economy // *MDPI*. [URL:https://surl.li/mydnhg](https://surl.li/mydnhg) (дата звернення 21.09. 2025)
5. Financial Globalization and Inequality: Capital Flows as a Two-Edged Sword// *IMF eLibrary*, [URL:https://surl.li/utqanu](https://surl.li/utqanu) (дата звернення 21.09. 2025)
6. Influence of financial technology (fintech) on financial industry // *ResearchGate* [URL:https://surl.li/kyfstb](https://surl.li/kyfstb) (дата звернення 21.09. 2025)
7. The Impact of Financial Technology (FinTech) on Bank Risk-Taking and Profitability in Small Developing Island States: A Study of Fiji// *MDPI*., [URL:https://surl.li/glngjh](https://surl.li/glngjh) (дата звернення 21.09. 2025)
8. From Disruption to Integration: Cryptocurrency Prices, Financial Fluctuations, and Macroeconomy // *MDPI*.[URL:https://surl.lu/djeqyd](https://surl.lu/djeqyd) (дата звернення 21.09. 2025)
9. Financial Regulatory Harmonization and the Globalization of Finance // *World Bank*. [URL:https://surl.li/lvprdq](https://surl.li/lvprdq) (дата звернення 21.09. 2025)
10. Benefits and Constraints Associated with the Harmonization of Financial Regulations // *Asian Journal of Economics, Business and Accounting (AJEBA)* [URL:https://surl.li/nneqkd](https://surl.li/nneqkd) (дата звернення 21.09. 2025)
11. Financial Globalization in Emerging Economies // *World Bank*. [URL:https://surl.li/ztgrtk](https://surl.li/ztgrtk) (дата звернення 21.09. 2025)

Annotation: *the impact of globalization on the development and functioning of financial markets was investigated*

Ключові слова: *globalization , integration , innovation , capital*

Науковий керівник –ДОВГАЛЬ Олена
д-р екон. наук, завідувач кафедри українознавства та суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв